

Választások

Magyarország aktív választópolgárainak nagy többsége ezúttal is a Fidesz-KDNP jelöltjeire szavazott

A 2022. évi országgyűlési választások eredményei

2022. április 3-án – 1990 óta kilencedik alkalommal – tartottak hazánkban országgyűlési választásokat. A jelenlegi választási rendszerrel pedig a harmadik alkalommal, úgy hogy abban csak egy jelentősebb módosulás történt az előző két választáshoz képest. A 2020. évi CLXVII. törvény úgy módosította az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvényt, hogy a pártoknak az országos listaállításhoz 27 helyett ezentúl 71 egyéni jelöltet kell állítaniuk kilenc megyében.

Az elemzés elvégzéséhez az egész tanulmány során a Nemzeti Választási Iroda internetes adatbázisában (www.valasztas.hu) fellelhető hivatalos adatokat használom. A honlap adataihoz képest megjelenő plusz adatok a saját számolásaimon alapulnak.

A 2022. évi általános országgyűlési választások jelölt és listaállítási mutatói

A pártok és a független jelöltek 106 egyéni választókerületben, illetve a pártok és az országos nemzetiségi önkormányzatok az országos listás szavazatokért versenghettek. Az országgyűlési választásra 62 jelölt szervezet jelentkezett be, amelyek közül 55-öt vett nyilvántartásba a Nemzeti Választási Iroda, mellettük 12 országos nemzetiségi önkormányzat regisztrált még.

A jelöltállítási időszakban 777 egyéni jelölt vette fel az ajánlóíveket, közülük 671 jelölt tudta összegyűjteni a szükséges minimum 500 ajánlást, de még a választás napja előtt 8 jelölt visszalépett, vagy más ok miatt törölték, így végül 663 egyéni országgyűlési képviselőjelölt versengett egymással a 106 egyéni választókerületben.

Az 55 jelölt szervezetből összesen 20 párt tudott egyéni képviselő jelölteteket állítani, és végül összesen 6 országos listát állítottak a pártok, úgy hogy a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt közös listát (Fidesz-KDNP) állított illetve a Demokratikus Koalíció, a Jobbik Magyarországért Mozgalom, a Momentum Mozgalom, a Magyar Szocialista Párt, LMP – Magyarország Zöld Pártja és a Párbeszéd Magyarországért Párt közös listát (DK-Jobbik-Momentum-MSZP-LMP-Párbeszéd) állított. Rajtuk kívül a Mi Hazánk Mozgalom (Mi Hazánk), Magyar Kétfarkú Kutya Párt (MKKP), Megoldás Mozgalom (MEMO) és a Normális Élet Pártja (Normális Párt) tudott országos listát állítani. (Lásd a következő oldalon!)

Ha részletesebben megnézzük a jelöltállítási adatokat, akkor azt lehet látni, hogy csak a Fidesz-KDNP és a DK-Jobbik-Momentum-MSZP-LMP-Párbeszéd tudtak mind a 106 egyéni választókerületben jelöltet állítani. A Mi Hazánkknak 4 választókerületben nem sikerült összegyűjteni a kellő mennyiségű ajánlásokat, de így is láthatóan országos lefedettséggel rendelkeznek. Érdekes, hogy a frissen megalakult MEMO több egyéni választókerületben tudott jelöltet állítani, mint az MKKP, illetve a Normális Párt is 79 választókerületben össze tudta szedni a megfelelő mennyiségű ajánlást.

1. táblázat 2022-es országgyűlési választások egyéni jelöltállításai és országos listaállításai adatai

	Egyéni	Országos lista
Fidesz-KDNP	106	IGEN
Összefogás	106	IGEN
Mi Hazánk	102	IGEN
MKKP	80	IGEN
MEMO	99	IGEN
Normális Párt	79	IGEN
MP-ISZOMM	49	-----
Mások	11	-----
Független	31	-----

(Összesen: Nemzeti Választási Iroda honlapja alapján saját szerkesztés)

Az országos listát állító pártok közül a Magyar Munkáspárt és az Igen Szolidaritás Magyarorszáért Mozgalom közösen 49 egyéni jelöltet tudott állítani, ami nem volt elég az országos lista állításhoz, de így is jelentősen jobban teljesítettek az őket követő pártoknál, hiszen a többi jelöltő szervezet összesen 11 egyéni jelöltet állított. A független jelöltek közül 31-en tudták összegyűjteni a szükséges ajánlásokat a különböző választókerületekben, ami jól érzékelteti, hogy az egyéni jelöltek jelentős többsége valamelyik párt színeiben mérte meg magát a voksolás során.

A megemelt listaállítás feltétel hatásainak áttekintésekor azt láthatjuk, hogy jelentősen mérsekelt a pártok listái számát, hisz 2014-ben 18, míg 2018-ban 23 országos listát állítottak.

Az országos lista állítás mellett azért fontos, hogy a pártok minél több egyéni választókerületben jelöltet állítsanak, mert ha elérik az 5%-os parlamenti küszöböt, akkor minél több egyéni jelöltjük van, annál több töredékszavazatot kaphatnak, amely az országos listás szavazatokhoz hozzá adva több mandátumot eredményezhet.

A választási kampány körülményei

A kampánynak a körülményei több szempontból is eltértek a korábbiaktól. Egyrészt 2010. óta visszatérő kérdése a választásoknak, hogy a **Fidesz dominanciáját** meg tudja-e törni valame-

lyik párt. Ezt a kihívást kísérte végig Karácsony Gergely 2011-es technikai koalíciós javaslata óta az ellenzéki pártok körében folytatott diskurzus arról, hogy az ellenzéknek milyen módon és milyen széles körben kellene összefognia. Végül az idei választási kampányra olyan választási koalíció jött létre amelynek részese a DK, MSZP, Párbeszéd hármas mellett a korábban az „összefogástól” vonakodó LMP és korábbi ideológiai távolság miatt messzebb álló Jobbik is. (Tóth L. 2014. 5-7.; Tábori 2022.)

Újdonságnak számított, hogy **az országgyűlési választásokkal egy napon népszavazást is tartottak**, a Kormány által kezdeményezett gyermekvédelmi témákban. A kampány végkimenetelével kapcsolatban az is kérdésként merült fel, hogy a 2020 óta tartott és a kampány elején is még erősen jelenlévő pandémia mennyire nyomja rá bélyegét a kampányra és az egyes pártok támogatottságára. Majd a kampányidőszakban kitört Oroszország Ukrajna ellen indított háborúja, amely újratematizálta nem csak a kampányt, hanem a magyar közéletet is.

A közvéleménykutató-intézetek, a határozott Fidesz-KDNP előnyt jelző Medián kivételével, szinte valamennyien szoros végeredményt jósoltak. Ilyen körülmények között a választás fő kérdései azok voltak, hogy a hatpárti ellenzéki összefogás képes-e megközelíteni, vagy akár megelőzni a Fidesz-KDNP-t, illetve mellettük bejutnak-e további pártok a magyar törvényhozásba.

A 2022. évi általános országgyűlési választások és népszavazás eredményei

Április 3-án a belföldi szavazóköri körben névjegyzékbe vett 7.759.337 választópolgárból 5.448.020 fő jelent meg a választáson, ami 70,21%-os részvételi arányt jelentett. A külképviseleteken 65.480 főt vettek nyilvántartásba, míg a levélben szavazók száma 456.129 fő, tehát összesen 8.215.304 fő a választásra jogosultak száma. Végül összesen az urnákban és a borítékokban beérkezett szavazatok száma 5.711.925, azaz a teljes részvételi arány 69,53% volt.

A választási eredmények **ismét a Fidesz-KDNP fölényes győzelmét** hozták, hisz több mint 1 millió szavazattal megelőzte a DK-Jobbik-

2. táblázat A 2022.évi országgyűlési választások eredményei)

	Listás szavazatok	%	Egyéni mandátumok	Listás mandátumok	Mandátumok száma összesen
Fidesz-KDNP	3 057 195	54,1	87	48	135
DK-Jobbik-Momentum-MSZP-LMP-Párbeszéd	1 947 117	34,46	19	38	57
Mi Hazánk	332 440	5,88	0	6	6
MKKP	185 030	3,27	0	0	0
MEMO	58 928	1,04	0	0	0
Normális Párt	39 712	0,7	0	0	0
Német nemzetiségi	24 630	0,44		1	1
Többi nemzetiség együtt	6 005	0,11		0	0
Összesen	5 626 427	100	106	93	199

(Forrás: a Nemzeti Választási Iroda honlapja alapján saját szerkesztés)

Momentum-MSZP-LMP-Párbeszéd listáját, ami szavazatarányban majdnem 20 százalékpontos szavazatkülönbséget jelentett. A Fidesz-KDNP 135 mandátummal az előző választásnál 2-vel többet szerzett, így több mint kétharmados mandátumaránnyal (67,84 %-kal), biztos alkotmányozó többséggel, kapta meg a lehetőséget az újbóli kormányalakításhoz.

A DK-Jobbik-Momentum-MSZP-LMP-Párbeszéd szövetség 57 mandátumával a második helyen végzett. Míg a kis pártok közül a korábban a Jobbikból kivált Mi Hazánk 5,88%-os szavazatarányt ért el és ezzel átlépte a parlamenti küszöböt, s a hat mandátumukkal a frakcióalakításra is jogot szereztek. Az MKKP 3,27%-kal és a MEMO 1,04%-kal a következő négy évre költségvetési támogatásra szerzett jogot. A nemzetiségi listák közül, ahogy négy éve is, csak a német nemzetiség tudott 1 kedvezményes mandátumot szerezni.

Az egyéni választókerületeket nézve a Fidesz-KDNP 106-ból 87-et megnyert, míg a DK-Jobbik-Momentum-MSZP-LMP-Párbeszéd 19-et nyert. Más párt és a függetlenek sem tudtak egy egyéni kerületben sem győzedelmeskedni. Sőt minden választókerületben a Fidesz-KDNP vagy a DK-Jobbik-Momentum-MSZP-LMP-Párbeszéd végzett az első helyen, a többi párt jelöltjei meg sem tudták őket közelíteni. A budapesti 18 egyéni választókerületből 17-et a

DK-Jobbik-Momentum-MSZP-LMP-P jelöltjei nyertek meg és a Fidesz-KDNP csak 1 választókerületben tudott győzni. Az előbbieket mellett a DK-Jobbik-Momentum-MSZP-LMP-Párbeszéd Pécs 1. és Szeged 1. egyéni választókerületekben tudtak győzelmet elérni. Így a nem budapesti 88 választókerületből 86-ot a Fidesz-KDNP nyert meg.

A legmagasabb szavazati arányt a Fidesz-KDNP csornai jelöltje Gyopáros Alpár érte el, aki a leadott érvényes szavazatok 71,22%-át szerezte meg, négy évvel korábban szintén ő érte el a legjobb eredményt. A második legnagyobb arányt Tilki Attila (Fidesz-KDNP) a vásárosnaményi, míg a harmadik legnagyobbat V. Németh Zsolt (Fidesz-KDNP) a körmendi választókerületben érte el. A DK-Jobbik-Momentum-MSZP-LMP-P jelöltjei közül Hiszékeny Dezső a XIII. kerületben (Budapest 7) 60,53%-os szavazataránnyal érte el a legjobb eredményt. **A legszorosabb végeredmény** Budapest 14-es számú választókerületben alakult ki Dunai Mónika a Fidesz-KDNP jelöltje 381 szavazattal előzte meg Szilágyi Györgyöt, a DK-Jobbik-Momentum-MSZP-LMP-Párbeszéd jelöltjét.

Ha megnézzük a listás szavazatoknál budapesti és a megyei eredményeket, akkor azt láthatjuk, hogy a DK-Jobbik-Momentum-MSZP-LMP-Párbeszéd csak a fővárosban tudta megelőzni a

Fidesz-KDNP, mind a 19 megyében a Fidesz-KDNP kapta a legtöbb listás szavazatot. A Fidesz-KDNP 50% alatt a fővárosi 40,8%-on kívül Baranyában végzett 49,67%-kal. A legmagasabb szavazatarányt 61,86%-ot Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében érte el. A DK-Jobbik-Momentum-MSZP-LMP-Párbeszéd egyedül csak a fővárosban tudott 47,48%-kal 40% felett szerepelni. A megyék közül a legjobb eredményt Csongrád-Csanád megyében érték el 39,69%-os szavazataránnyal, a leggyengébbet Tolna megyében 28,49%-os szavazataránnyal.

A Mi Hazánk viszont csak Budapesten 4,11%-os szavazataránnyal nem tudott 5% feletti szavazatarányt elérni, viszont Bács-Kiskun, Békés, Csongrád-Csanád, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Nógrád megyékben 7% feletti szavazataránnyal szerepelt. Az MKKP Budapesten 5,19%-os szavazatarányt kapott, míg a megyék egyikében sem tudott 5% felett teljesíteni. Végül nézve a megyei és budapesti listás eredményeket jól kirajzolódik, hogy **a fővárosi és a vidéki szavazatarányok között jelentős különbség figyelhető meg**, előbbiben az ellenzéki összefogásnak, míg utóbbiakban a Fidesz volt meggyőző előnye.

A határon túli levél szavazatok tekintetében a Fidesz-KDNP elsősorú szavazatfőlényt tudhatott magáénak, hisz itt megszerezte az érvényes szavazatok 93,89%-át. A DK-Jobbik-Momentum-

MSZP-LMP-P-re itt 4,12% esett, míg a Mi Hazánkra 1,06%.

***

Az országos népszavazáson négy kérdésben voksolhattak a választók: 1. Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekeknek köznevelési intézményben a szülő hozzájárulása nélkül szexuális irányultságokat bemutató foglalkozást tartsanak? 2. Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekek számára nemi átalakító kezeléseket népszerűsítsenek? 3. Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekeknek fejlődésüket befolyásoló szexuális médiatartalmakat korlátozás nélkül mutassanak be? 4. Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekeknek a nem megváltoztatását bemutató médiatartalmakat jelenítsenek meg?

A népszavazással kapcsolatos kampányban a kormánypártok a négy nemmel való szavazásra buzdítottak, míg az ellenzéki pártok és politikusok az érvénytelen szavazásra, vagy arra szólították fel a szavazókat, hogy ne vegyék fel a népszavazási szavazólapot.

Bár mindegyik kérdésben elsősorú többséget kaptak a nemek, de a magas érvénytelen szavazatok száma miatt **egyik kérdésben sem lett érvényes a népszavazás**. Az ellenzéki pártok törekvése itt célt ért, de mivel az összes leadott

4. táblázat 2022. évi országos népszavazás eredményei

	Érvényesen szavazott		Érvénytelenül szavazott		Nem szavazott		Iggennel szavazott		Nemmel szavazott	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1.	3 910 436	47,60%	1 717 702	20,91%	2 587 166	31,49%	300 282	7,68%	3 610 154	92,32%
2.	3 880 381	47,23%	1 747 757	21,27%	2 587 166	31,50%	158 447	4,08%	3 721 934	95,92%
3.	3 872 161	47,13%	1 755 977	21,37%	2 587 166	31,50%	180 785	4,67%	3 691 376	95,33%
4.	3 870 042	47,11%	1 758 096	21,40%	2 587 166	31,49%	186 938	4,83%	3 683 104	95,17%

(Forrás: Nemzeti Választási Iroda honlapja alapján saját szerkesztés) (Az „N” A leadott szavazatszámot jelöli, míg a „%” a szavazatarányt az egyes kérdéseknél)

szavazatok között mégiscsak az igenek kaptak többséget, és a Fidesz-KDNP kétharmados parlamenti többsége is megmaradt, így a témával kapcsolatos törvények nem fognak megváltozni.

Pártok parlamenti frakció alakításai a 2022. évi általános országgyűlési választásokat követően

A 2022. évi országgyűlési választások és a népszavazások eredményének részletes bemutatása után a megalakuló képviselőcsoportokról is célszerű néhány szót ejteni. Az 5. számú táblázat azt mutatja meg, hogy a megalakult parlamentben melyik pártnak hány tagú frakciója lett.

5. táblázat Parlamenti pártok frakcióinak mandátumszámai a Magyar Országgyűlés 2022. év alakulólése napján

Párt	Mandátum
Fidesz	117
KDNP	18
DK	15
Jobbik	10
Momentum	10
MSZP	10
Mi Hazánk	6
Párbeszéd	6
LMP	5
Német nemzetiségi	1
Független	1
Összesen	199

(Forrás: Magyar Országgyűlés honlapja alapján saját szerkesztés)

A választást követően az új országgyűlésben kilenc frakció alakult, amely rekordnak számít, hisz az 1990-es országgyűlés megalakulása óta nem volt sohasem egyszerre ennyi frakció. Ez a szám úgy alakult ki, hogy a Fidesz és a KDNP szövetsége, a 2006. óta megszokott módon, külön-külön frakciókat hoztak létre. A DK, a Jobbik, a Momentum, az MSZP, az LMP és Párbeszéd is külön-külön frakciót alakított, mellettük

a Mi Hazánk is megalakította a saját frakcióját. A Fidesz-KDNP kétharmados parlamenti többsége miatt fel sem merült kormánykoalíció létrehozása, így Orbán Viktor vezetésével újból egyszínű kormány alakult Magyarországon.

A 2022. évi általános országgyűlési választások hatásai a magyar többpártrendszerre

A 2022. évi választás tovább erősítette azt a megállapítást, hogy a Giovanni Sartori-féle pártrendszer-tipológia alapján a magyar többpártrendszer **predomináns többpártrendszernek** tekinthető. Hiszen a Fidesz-KDNP már negyedszer előzte meg több mint 10%-kal a második helyezett pártot, vagy pártszövetséget, negyedik alkalommal tudott egyedül a kormányalakításhoz szükséges parlamenti többséget szerezni. Mindezt úgy, hogy az utolsó három választáson azonos választási rendszer keretei közt érte el ezt az eredményt, míg 2010-es választásokon hasonló karakterű, vegyes választási rendszerben érte el, ahol az aránytalan elemek voltak többségben.

Ahogy 2010 óta, úgy most sem alakult koalíciós kormány. A Fidesz és a KDNP bár jogilag külön szervezetek és külön országgyűlési frakciókat hoztak létre, ennek ellenére **a Fidesz-KDNP kormányzás nem tekinthető klasszikus koalíciónak.** (Sartori, 2005. 171-175.; Tábori 2014. 38.; Tóth L. 2017. 65.; Tábori 2018. 51-55.)

A pártrendszerrel elmondható a továbbiakban, hogy Mi Hazánk törvényhozásba jutása miatt **megmaradt a háromosztatú versengés**, és a Fidesznek várhatóan ismét kétoldalú ellenzéke lesz az Országgyűlésben. Mivel hét ellenzéki frakció alakult, ezért az ellenzék töredezett, ez elsősorban annak köszönhető, hogy az egymásból kiszakadt ellenzéki pártok az elmúlt évtizedben valamilyen kombinációkban, de közösen indultak más ellenzéki pártokkal és/vagy egymással szemben is. Ennek fő oka a fentebb említett ellenzéki összefogás, mivel az volt az uralkodó nézet, hogy nem lehetnek elvesző szavazatok, illetve kon-

centráltni kell az ellenzéki szavazókat. Összességében azonban az összefogás végülis töredezettséget eredményezett.

Az ellenzéki pártok összefogásának többféle kombinációja az elmúlt évtizedben nem eredményezett választási győzelmet. Ennek számos oka lehet, itt csak egyetlen aspektusra szeretnék rávilágítani.

A magyar közéleti diskurzusban több évtizede egyfajta jövőképként jelentik meg az, hogy Magyarországon kétpártrendszer lesz, vagy legalábbis két tömb fog egymással versengeni a kormányzati hatalomért. Még a politikatudománnyal foglalkozó szerzők is **kvázi kétpártrendszerről** (Tóth Cs.2001. 90-98.), két fő pártrendszerről beszéltek. (Fricz 1999. 74-75; Fricz 2001. 143.; Fricz 2006. 180.)

Ezzel szemben a választási eredmények azt mutatják, hogy **a választók nem elégednek meg a két választási alternatívával**. Egyedül talán a 2002-es választásokon történt az, hogy ténylegesen két tömb versengett egymással. Előtte 5-6 pártlista tudta átlépni a küszöböt, de már 2002-ben egyértelmű jelzés volt a Centrumpárt 3% feletti eredménye, majd 2006-ban az, hogy a Fidesztől eltávolodott MDF át tudta lépni az 5%-os küszöböt. 2010-től 2018-ig a Jobbik és az LMP parlamentbe jutása egyértelműen jelezte, hogy a választóknak nem elég két alternatíva. A jelenlegi 2022-es választás is ezt erősítette meg, hisz az szélesebb ellenzéki összefogás ellenére, a Mi Hazánk is bejutott a Parlamentbe, de az MKKP is tudta növelni a szavazatait, valamint még a MEMO 1% feletti eredményének okai között is felsorolható az, hogy a választóknak nem elég két választási lehetőség.

Összességében tehát az állapítható meg, hogy a 2022-es országgyűlési választások immár a **Fidesz negyedik kétharmados győzelmét** eredményezték. A parlamenti pártok köre viszont töredettebb, mint korábban bármikor. Az elkövetkező évek kérdése az lesz, hogy a Fideszszel szemben **kialakul-e egy olyan alternatíva**, amely képes

lesz felvenni vele a versenyt a kormányzati hatalomért folytatott versengésben.

TÁBORI FERENC

A szerző egyetemi oktató (PE MFTK Társadalomtudományi Intézet), doktorjelölt (ELTE ÁJTK Politikatudományi DI)

A szerkesztő megjegyzése

A tanulmány témájához kapcsolódóan, az előzményekről több cikk is megjelent folyóiratunkban. A parlamenti választási rendszer változtatásáról szóló hazai vitákról ld. Agg (2009, 2011), a korábbi választásokról Agg-Zongor (2016), és külön is a 2010-es valamint a 2014-es választásokról: Agg (2010, 2014).

Irodalomjegyzék

Fricz Tamás (1999): Kétpártrendszer vagy két fő pártrendszer Magyarországon? - A politikai tagolódás iránya az 1998-as választásokat követően, Magyarország politikai évkönyve 1998-ról, 70-77. o.

Fricz Tamás (2001): Pártrendszerek – Nyugat-Európa, Közép-Európa, Magyarország, Századvég Kiadó, Budapest

Fricz Tamás (2006): Az árok két oldalán, XXI. Század Intézet, Budapest

Sartori, Giovanni (2005): Parties and party systems: A framework for analysis, ECPR Press, First published in 1976 by Cambridge University Press

Tábori Ferenc (2014): Az 1990 és 2010 között megtartott általános országgyűlési

választásokon alkalmazott választási rendszer hatásai a magyar többpártrendszerre, In.:

Politikatudományi tanulmányok 2014, Szerk.: Antal Attila, Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2014. 35-53. o., Elérhető:

<http://www.ajk.elte.hu/file/politanulmanyok2014.pdf>

Tábori Ferenc (2018): A magyar többpártrendszer tipizálásának kérdései 2010-2018, In.: Politikatudományi Tanulmányok 2018 – Politikatudományi előadások az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara

Doktori Iskoláinak Konferenciáján 2018. június 7, Budapest, 50-64. o., Elérhető:

<https://www.ajk.elte.hu/media/cb/ae/6ddf8e9e47de14bb03923a7598b3b8d1b9e79c9361c579ea7d5a93df4f10/politanulmányok2018.pdf>

Tábori Ferenc (2022): A jelenleg működő többpártrendszer második korszakának új pártjairól, In.: Jövőformáló humán tudományok, szerk.: Tóth József, Akadémiai Kiadó, https://mersz.hu/toth_jovoformalo-human-tudomanyok

Tóth Csaba (2001): A magyar pártrendszer fejlődésének fő iránya Politikatudományi Szemle 2001. 3. sz. 81-103. o.

Tóth László (2014): A magyar pártrendszer változásai az intézményes hatások tükrében 2010-2014. 1., Új Egyenlítő 2014. 3-4. sz., 2-7. o.

Tóth László (2017): A végrehajtó hatalom prezidencizálódásának egyes aspektusai a II. és III. Orbán-kormányok esetében, Parlamenti Szemle 2017. 2. sz. 47-68. o.

Internetes források

Magyar Országgyűlés honlapja www.parlament.hu, Utolsó megtekintés időpontja: 2022. május 3.

Nemzeti Választási Iroda honlapja www.valasztas.hu, Utolsó megtekintés időpontja: 2022. május 3.

***

Agg Zoltán (2009): Vita a választási rendszeréről, Comitatus: Önkormányzati Szemle (továbbiakban csak Comitatus) 19 évf. 10 sz. pp. 29-31. , 3 p. (2009) kibővítve megjelent in: Agg Zoltán (2011): Közigazgatás és választások, c. kötetben pp. 86-97., Veszprémi Humán Tudományokért Alapítvány, 130 p. ISBN: 978 963-88222-3-9

Agg Zoltán (2010): Gyorsmérleg a 2010. évi parlamenti választásokról, Comitatus: 20 évf. 6 sz. pp. 33-38.

Agg Zoltán (2012): Választási rendszerek hatása a választási eredményekre, Comitatus: 22 évf. 3-4 sz. pp. 99-112.

Agg Zoltán (2014): Nagyarányú Fidesz győzelem, Comitatus: 24 évf. tavasz, 216 sz. pp. 98-100.

Agg Zoltán és Zongor Gábor (2016): Közigazgatási tanulmányok, Comitatus Társadalomkutató Egyesület, Veszprém, pp. 13-38.